

NÄYTTEIDEN LÄHETTÄMINEN TYKSLABIIN

Yleistä

Näytteiden käsittely:

Plasma tai seerumi siirretään tiiviskorkkiseen erotteluputkeen lähetystä varten, vaikka näyte olisi otettu geeliputkeen. Erikseen sovittaessa näytteet voidaan lähettää primaariputkissa.

Keräysvirtsa sekoitetaan hyvin ja mitataan sen kokonaistilavuus. Näytteeksi riittää tavallisesti n. 10 – 20 ml. Virtsamäärä kirjataan läheteeseen lisätietona. Tykslabin tutkimusohjekirjasta (<http://webohjekirja.mylabservices.fi/TYKS/>) löytyy jokaiselle keräysvirtsalle oma tarvittava määränsä ja säilytysohjeensa.

U-KemSeul –tutkimusta varten näyte lähetetään ensisijaisesti lisäaineettomassa vakuumputkessa, myös säilöntäaineellista vakuumputkea voidaan käyttää, mikäli näyte on perillä näytteenottopäivänä.

U-BaktVi, U-Partikk ja U-Diffi –tutkimuksia varten näytteet lähetetään säilöntäaineellisissa vakuumputkissa.

Näytteet tulee pakata, lähettää ja kuljettaa niin, etteivät ne aiheuta vaaraa niille henkilöille, jotka käsittelevät näytteitä kuljetuksen aikana. Itellan nettisivuilta löytyy lisätietoa laboratorionäytteiden lähettämisestä postin välityksellä:

http://www.itella.fi/liitteet/palvelutjatuotteet/diagnostiset_naytteet_ohje.pdf

Kylmälahetus:

Näytteet lähetetään jääkaappilämpöisinä kylmävaraajilla varustetussa styroxlaatikossa. Näytteet eivät saa jäätyä. Eteenkään kokoverinäytteet eivät saa olla suorassa kosketuksessa kylmävaraajaan.

Pakastelähetys:

Pakastetut näytteet pakataan hiilihappojäiden tai pakastegeelin kanssa styroxlaatikkoon. Näytteet eivät saa sulaa kuljetuksen aikana. Hiilihappojäitä ei saa käyttää, jos lähetyksessä käytetään termoskannua.

Lähete:

Näytteiden lähetyksessä käytettäviä läheteitä voi tulostaa Tykslabin tutkimusohjekirjan kohdasta läheteet:

<http://webohjekirja.mylabservices.fi/TYKS/>

Läheteeseen merkitään selvästi:

- Tilaja: sairaala/terveyskeskus tms. ja osasto
- Potilaan nimi ja henkilötunnus
- Näytteenottopäivä ja kellonaika
- Tilattava tutkimus

Tiettyihin tutkimuksiin tarvitaan **lisätietoja**, jotka on tarkistettava tutkimusohjekirjasta kyseisen tutkimuksen kohdalta.

Tarvittavia lisätietoja voivat olla mm:

- Virtsamäärä (esim. keräysvirtsat)
- Potilaan paino ja pituus (esim. Pt-Krea-Cl)
- Lääkeaineen nimi ja annos (esim. Neurotol slow 200 mg 1 x 3)
- Kysymyksenasettelu (esim. aineenvaihduntatutkimukset)
- Näytteen ottokohta ja näytteen laatu (esim. sieninäytteet)

Rasituskoheet:

- Sekä rasituskokeen nimi että pyydetyt tutkimukset on mainittava läheteessä.
- Varsinaisesta rasituskokeesta voidaan antaa vastaus vain, jos se on tehty Tykslabin ohjeiden mukaisesti (näytteiden ajoitus ja pyydetyt tutkimukset).

Vastaukset:

Tykslab lähettää vastaukset tutkimusten tilaajalle.

Tykslabiin lähetettävät vastaukset (esim. terveyskeskuksissa Tyksin potilaille tehdyistä tutkimuksista) voidaan lähettää potilaan Weblab-tutkimusläheteeseen liitettynä näytekäytännön mukana. Lähetteeseen on merkittävä näytteenottopäivä, näytteenottoaika sekä tutkimukset tilannut osasto. Eteenkin kiireelliset vastaukset voidaan faksata numeroon (02) 313 3923 tai lähettää postitse.

A. Näytteiden lähettäminen Tyks kantasairaalaan

Näytteet tulee lähettää siten, että ne ovat perillä samana päivänä. Linja-autoasemalle klo 13.05 mennessä tulleet näytteet kuljetetaan Tyksin kustannuksella Tykslabin näytteiden vastaanottoon osastolle 909. Myös terveydenhuollon yksiköiden omilla kuljetuksilla tulevat näytteet tuodaan Tykslabin näytteiden vastaanottoon.

Kiireellisistä näytteistä tulee näytteen lähettäjän ilmoittaa näytteiden vastaanottoon mieluiten puhelimitse, puh. (02) 313 5908.

Tiettyjen analysointien koko tutkimusvalikoima voidaan tehdä samasta putkesta:

- **Hematologian tutkimukset EDTA-putkesta:** PVK+T, Diffi, Retik
- **Peruskemian + immunokemian tutkimukset Li-hepariiniplasmasta:** AFOS, ALAT, Alb, Amyl, ASAT, Bil, Bilkj, Ca, CK, Cl, CRP, D-25-vitam, Fe, GT, Haptog, K, Kol, Kol-HDL, Krea, LD, Mg, Na, Pi, RF, TfR, Transf, Trigly, Uraat, Urea, B12-vitam, CA12-5, CA 15-3, CA19-9, CEA, FSH, Ferritiini, Insuliini, Korsol, LH, Myoglob, proBNP, PSA (v+k), Prolaktiini, TSH, T3V, T4V, IgG, IgA, IgM

Verinäytteenottoon käytetään pääsääntöisesti vakuumputkia, jotka voidaan useimmiten lähettää sellaisenaan huoneenlämmössä, mikäli ne ovat perillä 6 tunnin kuluessa näytteenotosta (ehdoton maksimiaika). Erotettujen plasma/seeruminäytteiden lähettämiseen käytetään näytteen kuljetukseen tarkoitettuja erotteluputkia.

Keräysvirtsa sekoitetaan hyvin ja mitataan sen kokonaistilavuus. Näytteeksi riittää tavallisesti n. 10 – 20 ml. Virtsamäärä kirjataan läheteeseen lisätietona.

U-KemSeul –tutkimusta varten näyte lähetetään ensisijaisesti lisäaineettomassa vakuumputkessa, myös säilöntäaineellista vakuumputkea voidaan käyttää, mikäli näyte on perillä näytteenottopäivänä.

U-BaktVi, U-Partikk ja U-Diffi –tutkimuksia varten näytteet lähetetään säilöntäaineellisissa vakuumputkissa.

Näytteet pakataan näytekäytännön laatikoihin, joita voi tilata Tykslabin näytteiden vastaanotosta mieluiten puhelimitse, puh. (02) 313 5908. **Putket tilataan** Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin logistiikkakeskuksesta. **Turun Kaupunginsairaala lähetyslaatikoita** voi noutaa laboratorion Lähtevät näytteet –pisteestä, puh. (02) 313 6320. Tykslabin toimesta **ulkopuolisiin laboratorioihin lähetettävät näytteet** toimitetaan Tykslabin näytteiden vastaanottoon. Näytteitä pakattaessa tarkistetaan, että pakkauksen näytteet ja läheteet vastaavat toisiaan.

Näytteet lähetetään osoitteella:

Tykslab, osasto 909, Näytteiden vastaanotto, A-sairaala, C-siipi, P-krs, Kiinamyllynkatu 4 – 8, 20520 Turku.

Näytteiden lähettämistä koskevat tiedustelut: puh. (02) 313 5908.

Tyksin kautta voi myös lähettää **Turun yliopiston laitoksille ja Turun Kansanterveyslaitokselle** meneviä näytteitä. Tässä tapauksessa näytteet ja läheteet pakataan kutakin laboratoriota varten omaan erilliseen pussiin tai laatikkoon, johon merkitään selvästi tutkivan laboratorion nimi. Kaikki nämä pussit tai laatikot pakataan yhdessä Tyksiin tulevien näytteiden kanssa yhteen suureen pussiin, johon kirjoitetaan Tykslabin näytteiden vastaanoton osoite. Näytteet toimitetaan Tyksistä eteenpäin tulopäivänä, mikäli ne ovat klo 13.30 mennessä Tykslabin näytteiden vastaanotossa.

B. Näytteiden lähettäminen muiden VSSH:n sairaaloiden laboratorioihin

Tarvittavat ohjeet saadaan kyseessä olevasta laboratorionostajasta:

TYKSLAB, os. 130 Paimion sairaala,	puh. (02) 313 4244
TYKSLAB, os. 131 Kaupunginsairaala,	puh. (02) 313 6320
TYKSLAB, os. 139 Raisen sairaala,	puh. (02) 313 8500
TYKSLAB, os. 183 Loimaan aluesairaala,	puh. (02) 314 3265
TYKSLAB, os. 184 Salon aluesairaala,	puh. (02) 772 2290
TYKSLAB, os. 185 Turunmaan sairaala,	puh. (02) 271 6255
TYKSLAB, os. 186 Vakka-Suomen sairaala,	puh. (02) 314 1521